

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.

Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Kossuth Lajos.

Ezernyolc-százkilencvennégy március huszadikán, öt perccel 11 óra előtt éjjel, a magyar nemzet édes apja: Kossuth Lajos lelke visszaszállt a magyarok Istenéhez az égbe, honnan szellemszárnyakon le-lejön ébresztgetni, a csüggedőket újabb kitartó küzdelemre sarkalni. Ilyenkor nemzetének fülébe harsogja: „Bizzunk magunkban s ügyünk szent igazságában. Nem egy nemzettel történt már, hogy egy óra vissza adta, a mit századok elvesztettek“...

Kossuth Lajos élete, működése és önbizalma — örökre szóló példa-adás a magyar hazafiaknak, akik nemcsak szóval, írásban, de főképen tettekben akarják szolgálni nemzetünk előhaladását; sok száz éves mesterkélt leigázásunknak rabláncaitól való feloldozását.

Lelki szemeink előtt áll az egyszerű ifjú ügyvéd, a mint Zemplénvármegye közgyűlésén lángoló hévvel tiltakozik a muszka szuronyok százazeivel hazájukból kiűldözött és nálunk menedéket nyert lengyeleknek bécsi parancsra való kiszolgáltatása ellen.

Majd Sátoraljaújhely felprédálását akadályozza meg elragadó alkalmi beszédével a neki vadult tömeg bösz haragjától. Később pedig ott áll a pozsonyi diétán, mint a „távol levők követe“.

Itt azonnal felismerte az osztrák iga alatt senyvedő nemzet sorsát. Erős akarattal akcióba lépett. Megindította az „Országgyűlési Tudósítások“-at, melyekben — az addig eltitkolt állapotokról, bátor kézzel szedte le a takarót. Híven beszámolt az otthon levőknek: hogyan sáfarkodnak Pozsonyban az ország vagyonával, vérével s hogyan gondoskodnak jelenről-jövőről azok, a kiknek közbizalom teszi le a kezébe milliók s egy egész nemzet jó és balsorsát.

Az ujságíró Kossuth ragyogó tollal megírt tudósításait országszerte csak úgy kapkodták. Hatása igen rövid idő alatt jelentkezett. A kormány ijedten eszmélt és tehetlenségében ráparancsolt a postára, hogy szállítás alatt főgondja legyen a — veszedelmes közlemények elikkasztása.

Csak hogy a hazafias vármegyék tuljartak a lakaj-kormány eszén. Kossuth tudósításait saját hajduikkal kézbesítették. „Törvényhatósági Tudósítások“ címen jelent meg az ujság Pesten, a vármegyék további hathatós támogatásával.

E közben a kormány Lovassy Lászlót, az „Országgyűlési ifjak“ lángeszű és bátor szavú vezérét s társait elfogatta és szolgalelkű birák ítéletével börtönbe hurcolta. Kossuth lapjában ismertette a brutális esetet, tolmácsolta az általános elkeseredést. Negyven vármegye a legkeményebb kárhóztatásban tört ki és vette pártfogásába az üldözött ifjak ügyét.

Kossuthra is rákerült a sor. Betiltották „Tudósításait“ és május 5-re virradó éjjel 2—3 óra között, 48 gránátos ő felsége parancsolatjából elfogta, a budai várba vitték és elzárták. Majd reggel 5 óra felé Kossuth anyjához rontottak be a katonák; itt is minden írást összeszedtek és elszállították.

Kossuth Lajost négy esztendei fogságra ítélték. Az osztrák kormány így akarta elnyomni a hazafias erelmeket és örökre megsemmisíteni Kossuth Lajos lánglelkét, mely azonban a sötét börtön falai között sem pihent, hanem csodálatos kitartással azt is hasznára fordította. Alaposan megtanult angolul.

Az osztrák uralom a nemzetközi bonyodalmak hatása alatt, váratlanul szabadon bocsátotta a politikai foglyokat. Így nyert kegyelmet Kossuth is. Szüksége volt a magyar segítségre az osztráknak. Feltette a börtönt, melyet mindig a magyarok vérében övött.

Kossuthot nemsokára ismét a szerkesztői asztalnál látja nemzete; a „Pesti Hírlap“ élére állott, ahol tövises pályáját folytatta. Nagy támadtatásokban részesült — különösen gróf Széchenyi Istvántól. Helyét azonban derekasan megállotta és népszerűsége folyton emelkedett. Félelmetes volt Bécsnek, hol tudták, hogy Kossuthot utjáról letéríteni, behódolásra meggyerni nem lehet. Metternich herceg tehát a lapkiadót igyekezett lekenyerezni. Titkos ügynökök kezdték Landerer Mihályt, egy külföldről ideszakadt könyvnyomtatót kerülgetni. Holm kiűntetés, meg más egyéb jókért beadta derekát.

Kossuth aztán megvált a laptól. Elvbárátaí unszolására Bécsbe ment, hogy új lapindításához felsőbb engedélyt eszközöljön ki. Engedély helyett azonban fényes állást, magas hivatali ajánlott neki a nyájaskodó Metternich. Kossuth inkább visszahúzódott Tinnyére falusi gazdának, mintsem osztrák zsoldba álljon.

Kossuth Lajos hiányát a közélet minden foruma megérezte. A 40 es évek közepén Batthyány Kázmér elnöklése alatt „Védegylet“ alakítottak és Kossuthot visszahívták a közpályára; igazgatónak választván. Az eredmény messze felül multa a legvérmesebb reményeket is, de Kossuth szerény magán vagyonkaja eluszott a párhuzamos alkotásoknál.

Az 1847. nov. 7 re hirdetett országgyűlésre aztán Pestmegye 2948 szavazattal 1314 ellen követének választotta.

Nagyjában ezek voltak előzményei Kossuth politikai szereplésének, mely tetőpontját 1849. június 5-én érte el, mikor Magyarország kormányzójaként diadalmacan vonult be a magyar fővárosba.

És most, midőn halálának 17-ik éves fordulójáról emlékezünk, ide szögezvén műveiből néhány idézetet, mindenki láthatja, hogy Kossuth Lajos, a magyar nemzet édes apja, miként vélekedett önmagáról:

Nekem csak akaratom nagy; tehetségeim csekélyek: s ha valamit életemben eszközöltem, vegyék azt, kik utánam következendek például arra, hogy az erős akarat még a gyöngye tehetséget is hasznossá teheti a nemzetnek.

Nyomorult porszem vagyok én s (istenemre! nem szerénykedő húság mondatja velem) a leggyöngébbek egyike; de lélek erejére nézve versenyre merem hini a legerősebbeket; s mióta sok botlásokon keresztül férfikort érve, tisztába jövék önmagammal, állítsanak bár szemközt egy félvilág uralta hatalommal,

állítsanak bár szemközt felbőszült tömeggel, az igazság s a népjog mindig megacélozandja izmaimat, s tenni merek, mit máskor gyöngye volnék.

Az, kiknek a küzdelemben kissé kiválóbb részt juttatnak a körülmények: igen sok érdeket, sok szenvedélyt, sok és hatalmas ellenséget zudit fel maga ellen. El kell készülnie lenni, hogy utja tövises leendő, le kell számolnia az élet örömeivel; tudnia kell, hogy az osztályrészt, mit magának készít, a folytonos bánat, ló, gyanúsítások, üldözések és szenvedés.

Én tudtam ezt, és én el valék reá készülvén; és öntudatosan elváltam az élettől osztályrészemtel. A megnyugtató öntudat, hogy lelkiismeretemben önmagammal tisztában vagyok, volt az egvedüli kárpótlás, melyre számítottam, a melylyel bírtam. Még csak polgártársaim jóakaratu elismerését sem reméltem élvezhetni, mert tudtam, hogy ezt rendesen csak a halál szokta kiszolgáltatni, mely lecsillapítja a szenvedélyt, megállapítja az üldözéseket, s megengeszteli az ellenséget.

Nemzetem úgy akará, hogy e rémületes veszekén keresztül én kormányozzam a státusbajót, s én alakítsam ténynyé a nemzet akaratát: meg nem hajolni az önkény s erőszak előtt. S az osztrák, ki sejteni sem képes az ösztönszerű magasztaltságot, mely egy romlatlan honszerető nép keblét dagasztja, az osztrák csak bennem látta, csak bennem kereste tervei akadályát, elhítette magával, s szerette volna elhíttetni az egész világgal is, hogy a nemzet lelkesedése csak állalkesedés, melyet én idéztem elő mesterkélessel, csabításokkal. A balgatag! ő nem ismeré a helyzetet, nem nemzetemet. Ha nemzetem engem a vész napjaiban vezérévé tőn, s ha vezérletem alatt bámulatos erélyt fejtett ki, az nem onnan van, mintha én lelkesítettem volna fel a magyar népet, hanem onnan, mert szívemnek minden dobbanása a nép szívének dobbanásaival azonos vala, mert bennem a nép személyesítve találta érzelmeit, óhajításait, határozatait, s mert én csont a nép csontjából, test a nép testéből, tolmácsa valék annak, mit a nép ösztönszerűleg érzett, s tetté érlelém, mit a nép akart.

S ez így van most is. A szikra, mely keblemben pislog, a nemzetem kebelét melegítő tűznek egy szikrája csak. A magyar nép és én egyet érzünk, egyet akarunk. Én sem érezni, sem gondolkozni nem tudok másképp, mint a nép érez és gondolkozik. Köztünk nincs, s nem is lehet különbség, nem mintha a nép velem egy volna, hanem mert én vagyok egy a néppel.

Én a szabadság csemetéjének, melynek a komor mult gyakran reménytelen napjaiban egyik megvetője valék, — hü kertésze maradok mindvégig, — míg vagy összeroskadok a munka között, vagy egy előfát látok nőni a csemetéből, melynek lombjai alatt Magyarország leszen: nagy, szabad, dicsó.

Én, a köteleltségtől soha sem fogok eltérni, s ezen köteleltség az, hogy minden gondolatommal nyíltan akarok lenni a haza

előtt. Azon egyet akarom nehéz pályámról elvinni, hogy a nemzetet nem ámitottam sem szóval, sem tettel.

Emlékezzünk Kossuth Lajosra úgy, hogy kövessük dicső nagy példáját mindenekben nemcsak szóval, de főképp hazafias tetteinkkel!

Világkereskedelmi székely vasut.

Irta: **Borszéký Soma.**

Hiába törülték el a székely nemzeti gyűléseknek Székelyudvarhelyt szokásban volt megtartását; hiába lett az 1894-ik évi VII. törvényekben a székely kivándorlás megakadályozása kimondva, hogy a Székelyföldről, az oda oly közel eső Fekete-tenger kikötőibe közvetlen vasuti összeköttetést létesíteni tiltva van, mégis megtörtént, hogy Kolozsvár város polgármestere értesülván azon nagy veszedelemnek megtörtént elhárításáról, hogy a Fekete-tenger szulinai kikötőjébe: Romániától függetlenül rendelkező „Nemzetközi tengeri hajózási társaság” terve szerint nem Galiczia felé, hanem valahára: Berlin, Bécs és Budapestre a Székelyföldről a szulinai kikötőbe, egy vasuti összeköttetés tervezetik: nagyon okosan leküzdötte a nagy akadályokat, melyek a székelységnek új életre ébredését lehetetlenné tették és Kolozsvárt a négy székely vármegye kiküldötteinek közreműködésével folyó évi március 10-én megtartotta, vagyis életre ébresztette a székely nemzeti nagygyűlést, melyben a székely megyék megbízottai a szomszéd Kolozsvár város polgármesterével szövetkezve, megteremtették azon erkölcsi testületet, mely hivatva van a székely vasutakkal Kolozsvár városát a székely vármegyék fővárosaival, különösen pedig a székely megyék fővárosait egymással és a Fekete tenger szulinai kikötőjével közvetlen összeköttetésbe hozni, mert tényleg a székely vasutak kérdése meg lett hiusítva. 1905. óta a székely kongresszusokon, szövetségi gyűléseken minden évben, a székely vasutak kiépítésének kérdései eredménytelenül tárgyalattak.

Reméljük, hogy a székely és magyar szövetkezés alapján egész Magyarország megismeri és bámulni fogja a mostani székely állapotok siralmas voltát és a magyar kormányt mindenki támogatni fogja, hogy a Fekete tengerre vezető székely vasut kiépítése megvalósítható legyen, mert a székely megyék fővárosainak, Kolozsvártól és egymástól tényleg fennálló nagy elszigeteltsége okozza, hogy a székely nép zöme tarthatatlan állapotban szenved és vasut hiányában az egymással való érintkezést lehetetlenné teszi, minek következménye a kivándorlás.

Ennek bizonyítására szolgáljanak a következő tényleges állapotok.

I. Utszakasz. Kolozsvár Marosvásárhelytől 83 kilométer távolságban fekszik, de közvetlen ut hiányában kerülő uton Kocsárd felé utazva, 119 kilométer utat kell tennünk, hogy a szomszéd székely fővárosba mehessünk. Különbözet 36 kilométer.

II. Utszakasz. Marosvásárhely Székelyudvarhelytől 81 kilométer távolságban van, de nem lévén közvetlen összeköttetése, Marosvásárhelyről Kocsárd—Tövis—Kiskapus—Segesvár—Héjasfalva—Székelykereszturra kell utaznunk, hogy Székelyudvarhelyre jussunk, a mi 243 kilométer ut megtételére kényszerít és így 162 kilométerrel hosszabb utat kell tennünk, mint a mennyi a tényleges távolság.

III. Utszakasz. Székelyudvarhelytől Sepsiszentgyörgy 92 kilométer távolságban van, de mivel nincs más útja, Héjasfalva Brassó felé kell mennünk és 191 kilométer utat kell megtennünk, a mi 99 kilométer különbözetet foglal magába.

Az előadottak szerint Kolozsvártól Sepsiszentgyörgy tényleg 256 kilométer távolságban fekszik, de azért mégis 553 kilométer utat kell tennünk, hogy az egyik városból a másikba mehessünk s ez indokolja a Székely vasut kiépítését, eltekintve a Fekete-tengertől való elszigeteltségünket.

Budapest, 1911. március 15.

Talpra magyar!

Irta: **Dr Bognár Oszkár.**

Közelednek a nagy napok, a nagy parlamenti mérközés napjai. A költségvetés tárgyalása után a kormány bizonyára még a tavasz folyamán befogja nyújtani a véderő reformjáról szóló törvényjavaslatot. Ismét össze fogja mérni erejét a két, több száz éves párt: a császári és a nemzeti párt. A császári párt vagy mondjuk, a labanc-párt a hadsereg és a haditengerészet számára olyan horribilis áldozatokkal követel, a melyek a nemzet erejét messze túlhaladják és a fedezetet csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehet majd csak előteremteni.

A nemzeti párt, az ellenzék ezeket az óriási megterheléseket csak nemzeti engedményekkel és az általános választójoggal junktimban, kapcsolatosan tartja megengedhetőnek.

Különösen előtérbe nyomult az általános választójog kérdése és ma minden politikust az a kérdés izgat: lesz-e junktim a véderőreform és a választójog között?

A felelet erre oly természetes, hogy szinte csodálkozni kell, hogy akadnak politikusok, a kik mindenféle rabulisztikával és erőszakos csavarintásokkal mást tudnak felelni, t. i. azt, hogy másképpen magától értetődőleg nem lehet elképzelni sem a véderőreformot, mint junktimban nemzeti engedményekkel és a választójogokkal.

Az ellenzék álláspontja logikus és világos. Álláspontja mellett nem kisebb tekintélyre hivatkozik, mint ő felségére, a magyar királyra. A koalíció megalakulásakor ő kívánta, hogy katonai kérdések kikapcsolásával alkotassék meg az általános választói jog és az általános választói jog alapján összeülő parlament döntsön a véderőreform, e korszakos alkotás tekintetében.

Azt csak nem fogja senki sem vitatni, hogy egy ily parlament, mint a mai, a melynek többsége oly obscurus eszközökkel szerzte a hatalmat, hivatott a nemzet életébe oly mélyen benyúló reform megalkotására.

A nemzetnek egyértelműen tiltakoznia kell Tisza István és társai azon álláspontjával szemben, hogy a katonai terheket tekintet nélkül a nemzeti engedményekre és választói jogra — meg kell szavazni.

Szomora példákra kell hivatkoznunk a magyar történelemből. Magyarország Ausztriával szemben sohasem tudott másként engedményeket szerezni, minthogy áldozatok hozatala alkalmával magának ellenszolgáltatásokat kötött ki. Tegyük már félre egyszer azt a tarthatatlan és az ostobaságig naiv legendát a magyar nemzet „lovagiaságáról és bőkezűségéről”. Csak egy pillantás a kivándorlási statisztikákra és minden álszemérem nélkül helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogyha mi adunk, akkor kapni is akarunk. Jól meg kell jegyeznünk: Magyarországnak Ausztriával szemben csak egy ütköztárgya van és ez az ujoncmegajánlás. Ha ezt kellő időben és alkalommal ki nem használjuk, akkor — mint a jelen esetben is — évtizedekre nemő mulasztást követünk el.

Az egész nemzetnek talpra kell állnia ismét — mint 1905—6-ban — és erélyesen követelnie, hogy a nagy áldozatokkal szemben ne csak külsőségekben, hanem csengő ércben is megnyilvánuló engedményeket kapjunk.

A választójog tekintetében emlékezzanak vissza Tisza Istvánék a magyar nemzet „lo-

vagiasságára és nemeslelkűségére”. Idézzé vissza azokat a napokat, a mikor a nemes-ség önként mondott le a jobbágyok javára előjogairól. Ma már mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a mai választók nem a nemzetet képviselik, tehát akaratuk nem a nemzet akarata. Az pedig csak kétségtelen, hogy ilyen korszakos és óriási terhű alkotást a nemzet akarata ellenére megvalósítani nem lehet. A véderő reformot a nélkül, hogy az igazi nemzet igazi akaratáról meggyőződést szerezzenek, nemcsak erkölcstelenség lenne megvalósítani, de nem is sikerülhet.

HIREK.

— **Kossuth Lajos** halálának 17-ik évfordulóját Székelyudvarhelyt a Kossuth Lajos asztaltársaság Barkóczy Albert vendégfogadjában ünnepeli meg hétfőn este társas összejövetel keretében.

— **Március 15 ikét** városunkban úgy a polgárság, mint az összes tanintézetek hazafias lelkesedéssel ünnepelték meg. Nemzeti zászlók hirdették a szabadság dicső napjának emlékét városszerte. Este pedig Barkóczy Albert jóhírű vendégfogadjában a Székely Dalegylet részvételével a Kossuth Lajos asztaltársaság bankettet rendezett.

— **Mérnökválasztás.** Székelyudvarhely városnál az üresedésben levő városi mérnöki állásra a választás holnap (hétfőn) d. u. 3 órakor lesz az összehívott rendkívüli tisztújító közgyűlésen. A mérnöki állásra Lendvay Imre segesvári mérnök, Bihari László budapesti gépészmérnök és Zvaller Győző budapesti mechanikus pályáztak.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Puskás Lajos mészalkai járásbírósi irnokot a székelyudvarhelyi járásbíróshoz helyezte át.

— **Rokkant- és Nyugdíjgyuleti közgyűlés** A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyesületének székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára ez évi rendes közgyűlését március 19-én (ma, vasárnap) d. u. 3 órakor Székelyudvarhelyt, a polgári önképző-kör nagytermében fogja megtartani. E közgyűlésre a tagokat és az érdeklődő közönséget e helyen hívja meg az Elnökség.

— **Kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Dollny Róbert vármegyei árvaszéki jegyzőt a székelyudvarhelyi ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottnak rendelte ki.

— **Szabad lyceum.** Az ipari munkások szabad lyceumának múlt vasárnap délután tartott 11-ik előadásán 108 hallgató előtt Bíró Sándor ref. főgymnasiumi vallás tanár értekezett „Az emberi lélek egyes jelenségeinek nyilvánulásairól” című kérdéssről. Kiváló figyelemmel és élvezettel hallgatott előadásában főképpen az álomról, álmokképekről és a hipnotizálásról szólott részletesebben ezek egészségtani ismertetésével. Ezen tanulságos előadás után Hodgyai László iparos ifju szavalt igen ügyesen Petőfi Sándornak „A Vermező” című hatásos költeményét. Előadónak halgatóság és bizottság köszönetét Gyerkes Mihály biz. jegyző fejezte ki, elismerő dicsérettel adózva a szavalónak. A Himnusszal kezdődött előadás a Szózat elénklésével végződött. Ma délután 2 órakor az ezen ciklusban utolsó előadást Pálffy Aladár p. ü. számtiszt tartja a rendes helyen, a Polgári kör nagytermében.

— **A Szent-Anna-tó és az Olt-folyó haltenyésztése.** Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy a tavaly sikerrel megindított törpeharcsa-tenyésztést úgy az Oltban, mint a Szent-Anna-tóban kezdjék meg s e végből ujabban 30.000 tenyészharcsát engedelmzett az illetékes halászati társulatnak.

— **Oltáregyleti estély.** Vasárnap sikerült estélyt rendezett a helybeli Oltáregylet. Zsuffaltságig megtelt a „Budapest“-szálló színházterme. Szász József főgimn. tanár ügyes magyarázata után, a lepantói esata apothézisát mutatták be élőképben Janecsek József kiváló rendezésével. Ezután 18 tagból álló férfikar énekelt a „Welden“ Mára sine macula concept című éneket Dobó Zoltán karnagy vezényletével. Szemlér Ferenc tanár ez alkalomra irt gondolatokban gazdag saját költeményét szavalta el mély érzéssel. Saint Saëns F dur Triojából az andanté adták elő Dobó Zoltánné, Dobó Zoltán és Dunst Sándor. A gyönyörű összhang, mely a pompás zongorajátékkal párosult, méltó kiegészítést képezte az előbbinek. Váro Margit éneke valósággal elragadta a közönséget. Hangjának finomsága Dobó Zoltánné kísérté mellett, helyesen érvényesült Majd Hohenlohe herceg tartott magas színvonalu szabadelőadást. Gyönyörű gondolatokba foglalva emelte ki a keresztény erények szépségét, nagyságát. Dobó Zoltánné művészi játéka következt ezután, a melyet Dr. Burász Imréné szavalata követett. Ábrányinak „A szivárvány“ című költeményét szavalta. A fiatal, rokonszenves asszony igazán meglepte a közönséget közvetlen, finom előadásával, mit a hallgatóság valóságos tapsviharral fogadott. A minden tekintetben sikerült estély bevétele 707 K 60 f, tiszta jövedelme 355 K 23 f. Felülfizetések: Gróf Haller János 40 K, Hohenlohe herceg 20 K, Mikes János gróf, Dr. Hinléder Ernő, Dr. Révffy Zoltán, Dr. Valentsik Ferenc és Simó Máttyás 10—10 K, Dr. Sebesi János, Dr. Hinléder Fels Ákos 7—7 K, Szobotka Rezső, Gyárfás Pál 5—5 K, Frölich Ottóné 4 K, Kovács János, Gergely Ferenc 3—3 K, Ferenczy Endre, Szemlér Ferencné 2—2 K, Martinovics Szilárd 1 K 40 f, Bogyor Gábor, Barcsay Károly, Gotthárd János, Petrovay László és Tassaly Lajos 1—1 K, Rák László 80 fillér, Benedek Béla, Jancsó János, Péter József és Tárczy Béla, N. N. és N. N. 40—40 fillér. Fogadják az igen tisztelt felülfizetők ezuton is az Oltáregyesület hálás köszönetét. Gergely Ilonka olte. jegyző.

— **Anyák figyelmébe!** Világhírű gyermekorvosok egyhangu véleménye, hogy a gyermekek elismert, legkiválóbb tápszere az elválasztás időszakától kezdve a „Phosphatine Fallières“, mert nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését. Egy nagy doboz elegendő 3 hétre, ára 3 korona 80 fillér. Főraktár: Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest, V. Szabadság-tér.

— **Az Első Székely Baromfiitenyésztő Egyesület** folyó hó 21-én (kedden) d. e. 10—11 óra közt a vármegyeház kistermében választmányi és ezt követőleg közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári és pénztárnoki jelentés. 3. 1911 évi költség előirányzat. 4. Indítványok. A gyűlésre a választmány és egyet tagjait tisztelettel meghívja ez uton is, az egyesület elnöksége.

— **A vízvezeték ügyében** a végleges javaslatot a kiküldött bizottság már megtette és azt a város képviselőtestülete egész terjedelmében elfogadva, az elkészült részlet-tervek alapján a kivitelt elrendelte. A veze-

téssel a városi mérnöki hivatal, a felügyelettel pedig egy jobbára műszaki személyekből álló bizottságot bízott meg és a költségek fedezésére 830,000 K kölcsön felvételét szavazta meg a városi képviselőtestület. Ugy-e milyen jól hargzik e rövid hír? Igen ám, de nem rólunk van szó. Ds város cselekedte meg ezt a helyes dolgot, amelynek lakossága talán még kevesebb számból áll, mint Székelyudvarhely városé. Felveszik a kölcsönt, megépítik a vízvezetékét és évről-évre a vízhasználat díjaiból szépen letörlesztik anélkül, hogy a város polgárságának pótdókját emelnék. Jó és követésre méltó példa. Ott a városfejlesztés, egészségügyi előhaladás eszméit — úgy látszik — nem keresik és találják a „litrák“ birodalmában... Dszen és másutt is dolgoznak, mert ott és egybűtt a *fizetésfelvétel, önsorsuk intézése, önvágyaik kielégítése, nem az egyedüli cél...*

— **Kolozsvári jogi vizsgákra**, u. m. alap- és államvizsgákra, jogi és államtudományi szigorlatokra tudományos alaposággal és eredményre vezető módon rövid idő alatt, mérsékelt díjazás mellett előkészít: Dr. Polcz Rezső ügyvéd jogi szemináriuma Kolozsvári, Egyetem-utca 7. szám 1. em. Április 1-ig Deák Ferencz utca 29. szám. Szakképzett előadók, új, célszerű methodussal, folytonos foglalkozás.

— **Az ipartestület — közhivatal.** Rendkívül nagy fontosságu elvi döntést hozott a kereskedelmi miniszter. A miniszter ugyanis utasította az ipartestületeket, hogy az iparossegédekről és tanoncokról vezetett névlajstrom másolatát a munkaadók nevének feltüntetése mellett az adókiadás céljaira a pénzügyigazgatóságoknak pontosan küldjék meg. Kimondja a rendelet azt az érdekes döntést is, hogy a rendelet ellen felhozott az a kifogás, hogy az ipartestületek közhatalóságoknak, illetőleg közhivataloknak nem tekinthetők és így a szóbanforgó kimutatások szerkesztésére az ipartörvény értelmében nem kötelezhetők, helyt nem állhat, mert az ipartestületek az ipartörvény értelmében reájuk ruházott hatáskörben, mint hatóságok, tehát közhivatalok járnak el.

— **Rendelet a faszesz ellen.** Az utóbbi időben gyakran megesett, hogy szesz italok élvezete halálos kimenetelű mérgezést okozott. A megejtett vizsgálatok azt igazolták, hogy a mérgező hatású italokat metylalkohollal, faszesszel keverték. A belügyminiszter most a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterekkel egyetértően körrendeletet bocsátott ki, amellyel a faszessznek italok készítésére való felhasználását vagy annak bármi módon való kezelését tiltja. A rendelet ellen vétőket 15 napi elzárással és 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

— **Szenzáció Székelyudvarhelyt.** Amaz általános ohajnak eleget teendő, hogy olcsó pénzért a közönség jó és tartós lábbelihez jusson, arra indította a világhírű „Turul“ cipőgyár Részvénytársaságot, hogy városunkban egy fiókraktárt nyitson, a melyben április 1-től kezdve a legjobb, legtartósabb és legdivatosabb hazai gyártmányu cipők olcsó, a cipő talpába vésett szabott gyári áron kaphatók. A n. é. közönség szives figyelmét a cég mai hirdetésére felhívjuk.

Legelőkelőbb márka
VILAGOSI
MARTY COGNAC
Jobb mint a francia cognac.

Méhészet.

99—1911. sz.

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei méhészet egyesület 1911 évi március hó 28-án (kedden) d. u. 2 órakor Székelyudvarhelyen, a vármegyeház kistermében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait és a méhészet iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az

Elnökség

TÁRGY:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az egyesület 1910. évi működéseiről.
3. Előadás a méhészet köréből.
4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1911. évi költségvetés és munka program megállapítása.
6. Az elnökség és a választmány által a közgyűlés elé utalt határozati javaslatok tárgyalása és a szakközvetítők megalakítása. A méhészeti egyesületek országos szövetségével való csatlakozás tárgyalása. Alapszabályok módosítása.
7. Indítványok. (Az indítványok 4 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez írásban beküldendő) Gödöllőn, Kolozsváron, Marosvásárhelyen rendezendő tanfolyamokra célzó kérvényeket, sürgősen kérjük.

Székelyudvarhely, 1911 márc. hó 9-én.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterium által Marosvásárhelyen létesített mintaméhészen az erdélyrészi méhtenyésztők számára az 1911. év nvarán tanfolyamok fognak tartatni és pedig május 10-től 27-ig kigazdák, június 6-tól 19-ig lelkészek, július 5-től 22-ig és augusztus 2-től 19-ig néptanítók számára.

Egy-egy tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel és ellátási segélyképen a lelkészek és tanítók napi 3 koronát, a kigazdák pedig 2 koronát kapnak. Ezenkívül a szegény sorsu és távollakó hallgatók utiköltség megtérítésében is részesülnek.

A résztvenni szándékozók felhivatnak, hogy bélyegmentes kérésüket az Erdélyrészi (székelyföldi) Miniszteri Kirendeltséghez címezve: a Marostordavármegyében lakók közvetlenül Marosvásárhelyre, a szilágyvármegyeiek Buchwein Béla kirendeltségi megbízott címére Zilah, a kolozsvármegyeiek Dr. Cséser Lajos kirendeltségi megbízott címére Kolozsvár a kisküküllővármegyeiek Dr. Egan Imre kirendeltségi megbízott címére Dicsőszentmárton, az alsófehér- és tordaaranyosvármegyeiek Mayerffy György kirendeltségi megbízott címére Nagyenyed, az udvarhelyvármegyeiek Székelyhidú Viktor kirendeltségi megbízott címére Székelyudvarhely, a háromszékvármegyeiek Benkő Pál kirendeltségi megbízott címére Sepsiszentgyörgy, a csikvármegyeiek Kis Ernő kirendeltségi megbízott címére Csikszereda, mielőbb nyújták be.

FIGYELEM!
AIDA VERGE és **BLUE-STAR** CONTINENTAL

CIGARETTAPÁPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

130 saját fióktelep a
.. bel- és külföldön ..

HAZAI GYÁRTMÁNY!!

1200 munkás és hivatalnok.
16.000 pár heti gyártás.

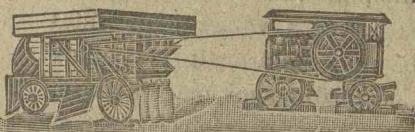
A világhírű „Turul” cipőgyár r.-t. Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára

1911. április 1-én

NYITJA MEG FIÓKRAKTÁRÁT SZÉKELYUDVARHELYT
Kossuth-u. 9. szám alatt.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munka-
teljesítményű

motoros eséplőkészlettelényös árban,
kedvező fizetési módokkal teljes
szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy
forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 66.
szám alatti mezőgazdasági és ipari
gépikereskedelmi vállalatához, mely cég
felszólításra árjegyzéket és költségve-
tést díjmentesen küld meg.

Végeladás!

Az állam nyilvános árverésen
megvásárolt Szentpétery Gergely-féle
áruraktárt u. m. porcellán-, kőedény-,
üvegáru, diszmutárgyak, háztartási
cikkék és vegyesáru a míg a kész-
let tart, hétköznapon délelőtt 9—12
óraig, délután 3—6 óráig mélyen
leszállított árak mellett kiárúsítat-
tom.

Tisztelettel:

Heitz Vilmos,

a Gál János utóda cég tulajdonosa.

703—1910 végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. tc. 702. §-a értelmé-
ben ezennel közzé teszi, hogy az
udvarhelyi kir. törvényszéknek 1910.
évi 2081/p. számú végzése következté-
ben Dr. Valentisk Ferencc ügyvéd
által képviselt oláfalvi takarékpénz-
tár javára Marton Domokos s t.
abásfalvi lakos ellen 80 K hátralek
s jár. erejéig 1910. évi május hó 11.
napján foganatosított kielégítési vég-
rehajtási útján le- és felülfoglalt és
680 K-ra becsült következő ingó-
ságok, u. m. 3 tehén, 2 borjú nyil-
vános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az oklándi kir.
járásbíróság 1910. ik. évi V. 1522.
számú végzése folytán 80 K tőke-
követelés hátralek erejéig, Abásfal-
ván alperesnél leendő megtartására
1911. évi március hó 29. ik. napjának
delelőtti 9 órája határidőül kitűze-
tik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az
1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a
értelmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak
adni.

Amenyiben az elárverezendő in-
góságokat mások is le- és felülfog-
laltatták és azokra kielégítési jogot
nyernek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX. t. c. 120. § értelmében
ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd 1911. március 12.

POLLÁK IGNÁC
kir. bír. végrehajtó

B O R!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben kapható

Bérbeadó vendéglő.

Jó forgalmu vendéglő, mely 45 éve
áll fenn, a barompiacsal szemben,
sarokház, vasuti állomás szomszé-
dágában Székelyudvarhelyt, Bethlen-
utca 50. sz. alatt — azonnal bérbe-
adó. Bővebben értekezni lehet: Fe-
rencz György vendéglősnél Székely-
udvarhelyt.

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-fele Hungária
vendégfogadóban Székelyudvar-
helyt, Kossuth-u. 22. sz. alatt kitűnő et-
kezés, borok, kőbányai sör és tiszta
szobák állanak mindenkor rendelkezé-
zésre. Vidéki papok, tanítók és jegy-
zők találkozó helye. Kocsiszin és is-
tálló díjtalanul. Jó bánásmód és pon-
tos kiszolgálásért szavatol: **Barkóczy
Albert**, vendéglős.

Amortizációs

tisztviselői kölcsön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt
az „O. m. I. ált. tiszt-
viselő-egylet kolozsvári
képviselőisége”.

KOLOZSVÁR

Ferenc József-ut. 7. a szám.

Válaszbélyeg csatolando.

Gyertyán, bükk-, jávör- és nyárfát

egy fönk, min nagy hasab alakban
— bogos resz nélkül — ölben és
szekerekint veszünk: **Márton Já-
nos és fia** kaptala stb készítő ipar-
telepe Székelyudvarhelyt. Balint u.

DELAWARE

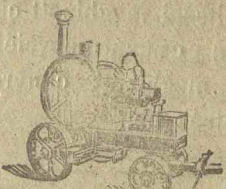
**VESSZŐ
ELADÓ.**

Minden hibától,
különösen jégverés-
től mentes szép sima
vessző a piros vál-
fajból, jóállás mel-
lett. Küldök minden
vevőnek utasítást,
arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima
vesszőt, hogy minden száll megfakadjon.
Ezer darabja az I. osztály 35 K.
Száz 4 K.
Másodosztályú vessző ezre 29 K.
Érmelléki legnemesebb és legbővebben
termő faj. Előpénzben az összeg tízed-
része küldendő.

Füzesi Imre Rákostiget.

CLIMAX

nyersolaj motorok.
lokomobilok és ben-
zin eséplőgarnitúrák

Teljes gyári szavatosság!
Minden motor elküldés előtt hivata-
los vizsgálatnak lesz alávetve.
Elsőrangú elismerő-nyilatkoza-
tok! Kérjen díjtalan ajánlatot!
Bachrich és Társa
motorgyári fióktelepe Budapest,
Szabadság-tér 17. sz. (Tőzsdep.)

REFORMÁTUS

***** DISZES *****

IMAKÖNYVEK

NAGY VÁLASZTÉK-

BAN KAPHATÓK

BETEGH PÁL

KÖNYVKERESKEDÉSÉSEN

SZÉKELY-UDVARHELYT

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél,
..... bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Aranyoroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a

Smith-Bros írógépe!

Kérjen prospektust

**FARAGÓ
TESTVÉREK**

.. kizárólagos elárusítóktól ..

Budapest, V., Nádor-utca 17. sz.

Betegh Pál villam-moteros könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.